

Dag 2: Pientere poëten en enge suikerspinnen

1 Voorbereiding

- Kopieer het kopieerblad op leerlingenaantal.
- Voorzie kladpapier (1 vel per leerling en enkele extra).

2 Lesgang

Instap

Vertel dat jullie vandaag diep gaan nadenken over de betekenis van woorden. Leg uit dat er vaak grappige en verrassende beelden ontstaan door woorden anders te bekijken.

Geef enkele voorbeelden:

- kettingzaag: meestal een apparaat om heggen mee te snoeien, maar misschien ook een ketting die voortdurend aan je nek hangt te zeuren? Of een vrouw die alleen maar over haar juwelen zeurt?
- handrem: iemand met je hand afremmen (als hij te snel praat)?
- versnellings(s)pook: een stok om je leerkracht sneller te laten praten? Een spook dat steeds sneller zweeft?
- ontbijten: na een beet het weer goedmaken met je boterham? En ontbijthoek: als je daarom gestraft wordt?
- kookfornuis: ik wil ook een fornuis ...
- lampenkap, brillendoos, verzorgingstafel, televisiescherm ...

Kunnen de leerlingen zelf nog zulke samengestelde woorden met hun eigen nieuwe betekenis bedenken? Laat hen een tweetal minuten in duo's of kleine groepen fantaseren. Noteer de beste vondsten op het bord.

Vraag nu naar de betekenis van deze woorden: spinnenkop, suikerspin.

Stimuleer de leerlingen om verder te zoeken dan de gekende betekenis van het woord.

Bv. een spinnenkop is niet alleen een spin maar ook de benaming van een bepaald soort molen. Kwaadaardige vrouwen worden ook wel eens spinnenkop genoemd en ook een stukje vlees uit de achterkant van een rund krijgt die benaming. Er bestaan spinnenkopbloemen en poetsartikelen waarmee je webben verjaagt. Zelfs in de motor van een auto zit soms een spinnenkop.

Geef het woord 'spinnenkop' in in een afbeeldingszoekmachine en de kinderen weten meteen wat je bedoelt.

Laat hen ook nadenken over spinnen-kopje.

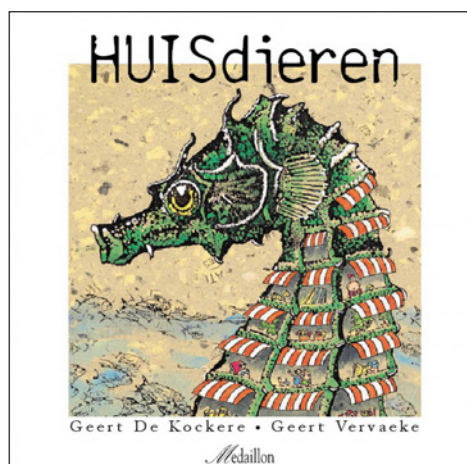
Wellicht weten ze bij suikerspin ook heel wat leuke betekenissen te bedenken.

Lees dan het gedicht 'Spinnenkopje' voor.

Spinnenkopje

Spinnenkopje thee?
Ja of nee?
Ja, heel graag,
met twee suikertjes vandaag.

Of heb je liever
dat ik de suiker aan
de suikerspinnen vraag.

Geert De Kockere

Uit: Huisdieren
ISBN 90-5838-029-7

Vraag welk spinnenkopje ze zagen in hun hoofd. En welke suikerspin?

Doe nu dezelfde oefening met het woord hartendief en lees nadien het gedicht 'Hartendief' voor.

Hartendief

Marieke Marieke,
Marieke kleine meid.
Marieke is haar hartje kwijt.

Verloren of vergeten?
Kapot of weggesmeten?
Te oud of opgegeten?

Nee,
de grote hartendief
heeft het gisteren gestolen!
Gestolen en veroverd,
Marieke is betoverd!

Geert De Kockere

*Uit: Een reus met lange armen
ISBN 90-5838-120-0*

Uitleg opdracht

Geef elke leerling het kopieerblad. Laat hen per twee of drie de woorden lezen en vrij fantaseren. Welke gekke betekenissen kennen zij toe aan elk woord?

Kunnen ze zelf nog woorden bedenken? Die schrijven ze in de lege hokken.

Laat hen dan beide gedichten van Geert De Kockere opnieuw lezen en wijs hen op de kracht van rijm binnen beide gedichten.

Geef de leerlingen kladpapier en zet hen per twee aan het werk. Laat hen beginnen door drie woorden te selecteren op het kopieerblad. Dat mogen uiteraard ook hun eigen vondsten zijn. Met die woorden bedenken ze nu samen een eigen gedicht. Voor wie dat moeilijk vindt, kun je stapsgewijs werken:

Stap 1: Bedenk twee of drie korte, rijmende zinnen bij elk woord,

Bv. De aardappel was niet tevrede. Hij zat in de puree.

of bij twee woorden die bij elkaar passen.

Bv. Behangerslijm ruikt niet fris. Met slijm is het meestal mis.

Stap 2: Combineer en vul aan tot je een gedicht hebt.

Werktijd

Treed als coach op tijdens de werktijd: beloon, daag uit en doe vooral zo weinig mogelijk suggesties.

(Te) vlugge werkers kun je een tweede of derde gedicht laten schrijven. Sommige leerlingen zullen met veel plezier hun gedicht illustreren.

Afronding

Leerlingen die dat willen, mogen hun werk presenteren aan hun klasgenoten.
Heb je het boek 'Huisdieren' van Geert De Kockere in de klas? Dan kun je de illustratie die bij het gedicht werd gemaakt tonen. De afbeelding vind je als bronnenblad bij deze les.

Domeinoverschrijdend werken?

Wil je nog verder gaan? De link naar beeldend vormgeven is heel snel gelegd. Misschien kunnen je leerlingen wel een spinnenkopje boetsen? Of een theekopje zo onder handen nemen dat het acht poten en een harige kop rijker wordt?

Laat de leerlingen met de computer een kop van kranten maken door foto's online te zoeken, te printen, te knippen en plakken ...

Misschien zien sommigen een kleine presentatie van hun poëtische zinnen in powerpoint wel zitten?

3 Voorbeeld van een creatie van leerlingen

lampenkap

pf, weeral regen zei de kroonluchter luidop
weeral regen op mijn kop

't zal me worst wezen
zei de staande lamp heel fier
ik heb een oplossing bedacht
vanaf nu, bij regen, steeds plezier

de kroonluchter was stomverbaasd
ja, wellicht, dat snap je
en ook jaloers, want weet je
aan de lamp had je jas
ja, daar hing een kapje

Wies en Aminata

Kopieerblad 1

krantenkop	luchtballon	vleugelpiano	tandpasta
betonmolen	vloerlegger	valschermspringer	koelbloedig
ziektebriefje	treinspoor	slagboom	wieldop
walnoot	bierglas	wijnkist	kaarsenhouder
kroonkurk	bijenkorf	wachttoren	uitkijkpost
waterloop	koelbox	lastpak	glijbaan
trekpaard	trekvoegel	overval	wereldbol
bijbel	bankbiljet	behangerslijm	trouwing
vuurdoop	bloempot	schildersezel	tapdans
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Hartendief

Marieke Marieke,
Marieke kleine meid.
Marieke is haar hartje kwijt.

Verloren of vergeten?
Kapot of weggesmeten?
Te oud of opgegeten?

Nee,
de grote hartendief
heeft het gisteren gestolen!
Gestolen en veroverd,
Marieke is betoverd!

*Uit: Een reus met lange armen
ISBN 90-5838-120-0*

Spinnenkopje

Spinnenkopje thee?
Ja of nee?
Ja, heel graag,
met twee suikertjes vandaag.

Of heb je liever
dat ik de suiker aan
de suikerspinnen vraag.

*Uit: Huisdieren
ISBN 90-5838-029-7*

Geert Vervaeke